מהדורה למורה – השקט שמסביב לליאור

כיתה ח׳ · סיפור קצר · 383 מילים · גרסה: עולים · מפתח תשובות בעמוד זה, דפי התלמידים מהעמוד הבא

מבנה הדף: טקסט עם פסקאות ממוספרות ← חלק א׳ איתור (רמה א׳) ← חלק ב׳ הסקה, השוואה ומונח (רמה ב׳) ← חלק ג׳ טיעון והבעת עמדה (רמה ג׳) ← כרטיס יציאה. בגרסת עולים: מילון קצר בראש הדף, שאלות איתור כשאלות בחירה, פתיחי משפט.

🔑 השקט שמסביב לליאור – סיפור קצר

1 (א׳) · מה קרה כשליאור כתב בקבוצת ההודעות? ✔ ב. אף אחד לא ענה לו | תשובה מלאה: אף אחד לא ענה להן; הן נשארו בלי תגובה.

2 (א׳) · למה התחילו להתרחק מליאור? ✔ ב. כי החטיא פנדל בטורניר | תשובה מלאה: ליאור החטיא פנדל בטורניר השכבתי, ומישהו כתב "בגללו הפסדנו" ומישהו אחר הוסיף פרצוף צוחק.

3 (א׳) · היא לא נזפה באף אחד, אבל קיימה שיחה בכיתה על "צופים מהצד". [מילים להדגשה: מה עשתה היועצת]

4 (ב׳) · הוא מבטא את הבדידות והתסכול: ליאור פונה, אבל אין מי שעונה – כאילו הוא לא קיים. הדימוי ממחיש שהשתיקה היא פגיעה. [מילים להדגשה: מה מבטא, הדימוי]

5 (ב׳) · שרבים בכיתה לא רצו בחרם, אבל פחדו להיות הראשונים; חרם נמשך לעיתים לא בגלל רוע אלא בגלל פחד ושתיקה, ומספיק אדם אחד כדי לשבור אותו. [מילים להדגשה: מה ניתן להסיק, מה הוא מלמד]

6 (ב׳) · בפסקה ג היא שותקת, מפחדת ודוחה כל יום; בפסקה ד היא ניגשת ומתיישבת ליד ליאור. השינוי נגרם בעקבות השאלה של המורה בשיעור ספרות ("מי אשם – מי שהתחיל או כל מי ששתק?") ובעקבות המראה של ליאור יושב לבד. [מילים להדגשה: השוו, מה השתנה, מה גרם]

7 (ג׳) · תשובה אישית: עמדה ברורה + נימוק + פרט מהסיפור (למשל: שאלת המורה; תמר "לא גאה" בשתיקתה; כמה מעט היה צריך כדי לשבור את השקט). [מילים להדגשה: באיזו עמדה, נמקו, פרט אחד לפחות]

💡 לדיון בכיתה: בקשו מהתלמידים לנמק בעל פה את סימון "איך הגעתם לתשובה" בשאלה אחת מכל חלק.

טקסט 16: השקט שמסביב לליאור

כיתה ח' · סיפור קצר · גרסה עם מילון

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

📖 **מילון קצר**
חרם – כשקבוצה מחליטה לא לדבר עם מישהו ולהתרחק ממנו · **להחטיא** – לא להצליח לפגוע במטרה · **לדחות** – להעביר לזמן מאוחר יותר · **נזפה** – דיברה בכעס על מעשה לא טוב · **צופים מהצד** – אנשים שרואים משהו קורה ולא מתערבים

📖 לפני הקריאה: לפעמים פגיעה היא לא מילה רעה או מכה, אלא שתיקה – כשכולם מתעלמים ממישהו. הסיפור שלפניכם מסופר מפי תמר, תלמידת כיתה ח'. קראו, ונסו להבין מה עבר על כל אחת מהדמויות.

סיפור קצר

השקט שמסביב לליאור

אף אחד לא אמר מילה רעה לליאור. פשוט הפסיקו לדבר איתו. סיפור על חרם שקט ועל מי שהחליטה לשבור אותו.

א זה התחיל בשקט, ולכן לקח לי זמן לשים לב. ליאור, שישב שלוש שורות לפניי, עדיין הגיע כל בוקר, עדיין הניח את התיק הכחול שלו על השולחן. רק שאף אחד לא שאל אותו יותר "מה נשמע". בקבוצת ההודעות הכיתתית, כשהוא כתב משהו, אף אחד לא ענה. ההודעות שלו פשוט נשארו שם, תלויות באוויר, כמו שאלה שאיש לא שמע.

ב אחר כך גיליתי שזה התחיל בגלל משחק כדורגל. ליאור החטיא פנדל בטורניר השכבתי, ומישהו כתב "בגללו הפסדנו". מישהו אחר הוסיף פרצוף צוחק. מאותו יום, כמעט כולם התחילו להתרחק ממנו. לא הייתה החלטה מסודרת. איש לא אמר "עושים חרם". פשוט – כל אחד חיכה שמישהו אחר ידבר איתו קודם.

ג גם אני שתקתי. אני לא גאה בזה. פחדתי שאם אדבר איתו, יתחילו להתעלם גם ממני. בכל ערב הבטחתי לעצמי שמחר אגיד לו שלום, ובכל בוקר מצאתי סיבה לדחות. בשיעור ספרות קראנו סיפור על נער שכל הכפר התעלם ממנו, והמורה שאלה: "מי אשם – מי שהתחיל, או כל מי ששתק?" הרגשתי שהשאלה מופנית אליי.

ד באותו יום, בהפסקה, ראיתי את ליאור יושב לבד על הספסל ליד המזרקה, מעמיד פנים שהוא קורא. הלב שלי דפק חזק. ניגשתי והתיישבתי לידו. "אתה יודע," אמרתי, "גם אני החטאתי פעם פנדל. בכיתה ה'. בכיתי שעתיים." הוא הרים את הראש, ולרגע לא אמר כלום. ואז צחק. צחוק קטן, עייף, אבל אמיתי.

ה למחרת התיישבה איתנו גם נגה. אחריה הגיע עידן, והביא כדור. מתברר שלא הייתי היחידה שחיכתה שמישהו יתחיל. ביום חמישי סיפרתי ליועצת על מה שקרה בקבוצת ההודעות. היא לא נזפה באף אחד, אבל קיימה שיחה בכיתה על "צופים מהצד" – אנשים שרואים פגיעה ולא עושים דבר.

ו בשיחה ההיא הקשבתי יותר משדיברתי. נועם, שתמיד היה הראשון לצחוק בקבוצה, אמר בשקט: "לא חשבתי שזה כל כך פוגע. זה היה נראה כמו בדיחה." ליאור, שישב בצד, הרים יד וסיפר בפעם הראשונה איך הרגיש: "הכי קשה היה לא לדעת למה. כל בוקר נכנסתי לכיתה וחשבתי – אולי היום זה ייגמר." אחרי השיעור ניגש אליו נועם והושיט לו יד. זו לא הייתה התנצלות גדולה, אבל זו הייתה התחלה.

ז ליאור ואני לא הפכנו לחברים הכי טובים. אבל לפעמים, כשהוא עובר ליד השולחן שלי, הוא אומר "מה נשמע, שוערת?" ואני צוחקת. ובכל פעם אני חושבת על השבועות שבהם שתקתי, ועל כמה מעט היה צריך – רק לשבת ליד מישהו – כדי שהשקט ייגמר.

חלק א' – שאלות הבנה ואיתור מידע (רמה א')

💡 הדגישו בכל שאלה את המילים החשובות – מילת השאלה, המספר (שניים? שלושה?) והפסקה – ורק אחר כך ענו.

1. מה קרה כשליאור כתב בקבוצת ההודעות? 🔍 איתור מידע

◯ א. כולם צחקו

◯ ב. אף אחד לא ענה לו

◯ ג. המורה מחקה את ההודעה

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

2. למה התחילו להתרחק מליאור? 🔍 איתור מידע

◯ א. כי הוא עבר דירה

◯ ב. כי החטיא פנדל בטורניר

◯ ג. כי הוא לא הכין שיעורי בית

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

3. מה עשתה היועצת אחרי שתמר סיפרה לה על מה שקרה? 🔍 איתור מידע

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

חלק ב' – הסקת מסקנות, השוואה ומונחים (רמה ב')

4. תמר מתארת את ההודעות של ליאור "תלויות באוויר, כמו שאלה שאיש לא שמע". מה מבטא הדימוי?

🧩 הבנה והסקה

הדימוי מראה שליאור מרגיש...

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

5. מה ניתן להסיק מהמשפט "מתברר שלא הייתי היחידה שחיכתה שמישהו יתחיל"? מה הוא מלמד על חרם?

🧩 הבנה והסקה

מהמשפט אפשר להבין ש...

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

6. השוו בין תמר בפסקה ג לבין תמר בפסקה ד. מה השתנה, ומה גרם לשינוי? 🧩 הבנה והסקה

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

חלק ג' – טיעון והבעת עמדה (רמה ג')

יש הטוענים שמי ששותק בזמן חרם אינו אשם, כי הוא לא עשה שום דבר רע ולא פגע באיש. אחרים טוענים שגם מי ששותק אחראי, כי השתיקה מאפשרת לפגיעה להימשך.

7. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הסיפור או מניסיונכם. 💭 טיעון ועמדה

מה נתון בשאלה?	
מה עליי לעשות כדי לענות?	
מה חייב להופיע בתשובה שלי?	

אני תומך/ת בעמדה ש... כי...

התשובה המלאה:

💡 תזכורת לתשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה (מהטקסט או מהחיים).

1. מילת השאלה שהכי עזרה לי היום:
2. שאלה שהייתה לי קשה, ולמה:
3. משהו שלמדתי מהטקסט:

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟